

Lad mig understrege, at der er enorme affaldsmængder at spare, hvis vi blev bedre til at bygge og bo ordentligt. Verdens byggeri står for halvdelen af affaldsproduktionen. Samtidig bliver byggeriet mere og mere sammensat. Hvor man tidligere så at sige kunne nøjes med mursten, træ, ler og tegl for at bygge et hus i Danmark, så har byggesektoren i dag mere end 40.000 materialer til rådighed. Resultatet er dels et dårligt byggeri, som ikke holder og ofte må rives ned før tiden, dels store vanskeligheder med at genbruge de enkelte bygningskomponenter. Tænk på de vinduer, vi i dag sætter i vores huse. Mange holder vel kun omkring 10-15 år, på trods af at de er søbet ind i alle mulige farlige imprægneringsmidler. Vinduer i gamle dage holdt meget længere, og i mange sammenhænge ville det kunne betale sig at tage de gamle vinduer ud, sørge for at få dem repareret og vedligeholdt og sat i igen. I den sammenhæng ville vi også få skabt en masse grønne job.

Jeg håber derfor, at miljøministeren og boligministeren vil være overordentlig opmærksomme på, hvorledes vi får motiveret byggebranchen til større nøjsomhed og større ressourcebevidsthed, og hvordan vi får indrettet vore tilskudsordninger på en sådan måde, at vi fremmer genbrug og godt håndværk frem for det bevidstløse nybyggeri og den bevidstløse boligreovering.

For det tredje skal vi sørge for at anvende markedsmekanismen. Hvis råstoffer og energier og affald til deponering var dyrere, så ville incitamentet til at genbruge og genanvende være meget større. Derfor er en stor del af løsningen på affaldsproblemerne knyttet til grønne afgifter.

For det fjerde: Det offentlige indkøb kunne være mere orienteret i retning af genanvendelse og genbrug. Hvis det offentlige sørgede for i højere grad at indkøbe produkter, hvori der var et vist element af genbrug og genanvendelse, så ville vi skabe et marked for genbrugsprodukter. I forbindelse med revideringen af vores handlingsplan for grønne offentlige indkøb vil jeg derfor opfordre miljøministeren til at forstærke fokus på netop genbrug og genanvendelse.

For det femte: Vi må have udviklet en ordentlig etik på affaldsområdet. Hver enkelt kommune i det her land bør gøre sig alvorlige overvejelser om, hvordan man selv skaffer sig af med sit affald, hvordan man selv tager et ansvar for affaldsproblemerne i stedet for at skubbe pro-

blemerne over til naboerne. Selvfølgelig skal der samarbejdes på tværs af kommuneegrænser, men det bør ikke fritage nogen politikere for at tage et ansvar for nedbringelsen af affaldsmængderne og for at fjerne den forurening, som hører affaldsproduktionen til.

De almindelige affaldsproblemer skal løses så tæt ved borgerne som muligt. Kun derved får vi udviklet den ansvarlighed, som er helt afgørende for, at vi finder de optimale løsninger. Man kunne således også ønske sig, at de ansvarlige bestyrelser for de kommunale affaldsselskaber og forbrændingsanlæg sørgede for, at økonomien i selskaberne ikke er afhængig af f.eks. import af tysk affald. Det svineri kunne vi godt være foruden.

Lad mig opsummere. Øget borgerengagement, by- og bygningsøkologi, grønne afgifter, bevidste offentlige indkøb og forbedret etik i de kommunale affalds- og forbrændingsanlæg er for Det Radikale Venstre vigtige redskaber i opnåelsen af målet, en økonomisk udvikling, hvor genbrug og genanvendelse får større plads.

Kim Behnke (FP):

Et af velfærdssamfundets biprodukter er jo de meget store mængder affald, vi alle sammen producerer. De fleste mennesker bliver overraskede, når man tæller sammen enten direkte på badevægten eller i form af enheder, hvor stor en affaldsproduktion en almindelig familie egentlig har i løbet af et år.

Hvis ikke vi mennesker skal drukne i vores egen køkkenmødding, så er vi nødt til at gøre alt muligt for at få nedbragt mængden af affald. Ikke kun sørge for at nedbringe mængden af affald, men også sørge for, at de emballager – både transportemballage og detailemballager – der bliver anvendt, produktudvikles, så de dels er mindre, dels er fremstillet af materialer, der f.eks. kan komposteres eller afbrændes, frem for at de er fremstillet af materialer, der skal sendes til deponering.

Vi mennesker har det jo sådan, at ude af øje er ude af sind. Når vi trækker i snoren på toiletet, når vi smider tingene i vores affaldsspand, så har vi indtryk af, at så er tingene forsvundet. Det er de ikke. Vi har allerede i dag en lang række afledte problemer af den voldsomme affaldsdeponering, der fandt sted i 1950'erne og 1960'erne op til midten af 1970'erne.

Mange steder i landet har man avanceret måleudstyr for at finde ud af, om der er udsiv-